

Ruimte voor economische vernieuwing

Actie-agenda 2016-2020 Metropoolregio Amsterdam

Een internationaal concurrerende regio, dat wil Metropoolregio Amsterdam (MRA) zijn. Met compacte steden, een voor recreanten aantrekkelijk landschap en een perfect functionerend infrastructureel netwerk dat de woonkernen met elkaar, het landschap en de rest van de wereld verbindt. Om dat te bereiken zijn op de korte termijn acties nodig. Acties die de bestaande kwaliteiten beter benutten en uitnodigen tot experiment en innovatie. Met dit doel hebben de overheden in de MRA een agenda gemaakt met tientallen acties op ruimtelijk en economisch gebied voor de komende vier jaar.

Economisch succes staat of valt met mensen. Hoe meer mensen in de regio willen wonen en werken, hoe beter het gaat. In de MRA wonen anno 2016 2.4 miljoen mensen. Er staan 1.1 miljoen woningen, er zijn 1.5 miljoen banen en er hebben zich 230.000 bedrijven gevestigd. Toeristen zijn jaarlijks goed voor 14.1 miljoen hotelovernachtingen. Het aantal mensen dat zich in de regio wil vestigen en het aantal bedrijven dat hier naartoe trekt, stijgt nog steeds. Daarvoor is een aantal goede redenen. Met Schiphol heeft de MRA het op drie na grootste Europese vliegveld binnen de grenzen. In de komende jaren zal het vliegveld bij Lelystad de internationale bereikbaarheid verder vergroten. De haven floreert. De grootste omzet komt van fossiele brandstoffen, maar het Havenbedrijf is ook de motor achter het streven naar een circulaire, duurzame economie waarvoor de Westas (Havenbedrijf Amsterdam, Schiphol en Greenport Aalsmeer) het belangrijkste proefgebied is. De digitale connectiviteit is uitstekend. Dit geldt met name voor de internetknoop op het Science Park in Amsterdam, waar niet voor niets vele internationale bedrijven zich vestigen.

De historische steden als Haarlem of Edam en trekpleisters zoals de Zaanse Schans, het Muiderslot en het strand trekken miljoenen toeristen. Amsterdam is daarnaast een magneet voor jonge, internationaal georiënteerde, hoger opgeleide mensen die de basis van de economie vormen. Alle 32 gemeenten bij elkaar bieden een grote verscheidenheid aan woonmilieus.

Veranderingen

Economisch succes nu betekent niet dat de toekomst er gegarandeerd zonnig uitziet. De wereldeconomie verandert steeds sneller en die veranderingen zijn soms onvoorspelbaar. Klimaatbestendigheid en vooral waterveiligheid spelen een steeds belangrijker rol als vestigingsfactor voor bedrijven. De snelle ontwikkeling van vliegvelden zoals in Istanbul of Dubai kan de internationale mobiliteit op zijn kop zetten. Binnen de regio dreigt ruimtelijke

tweedeling: door de grote vraag naar woningen in Amsterdam stijgen de koopprijzen daar zodanig dat bevolkingsgroepen die minder te besteden hebben – lager opgeleiden, studenten, ouderen – geen voet meer aan de grond krijgen. Wereldwijde en regionale veranderingen vragen om actie.

De toekomst

De MRA wil een internationale speler blijven. Sterker nog: de MRA wil in Europa tot de top 5 van stedelijke regio's horen. Daarvoor is een langetermijnvisie nodig, maar ook directe actie. De langetermijnvisie hebben de overheden in de MRA in 2007 vastgelegd in het Ontwikkelingsbeeld 2040. De MRA wil een internationaal concurrerende regio zijn met compacte steden in een voor recreanten aantrekkelijk landschap en met een infrastructureel netwerk dat de kernen met elkaar, het landschap en de rest van de wereld verbindt. De regio zet in op de creatieve industrie, de maakindustrie en de circulaire economie, wil een omslag naar duurzame energiebronnen en koestert grote bedrijven als het Havenbedrijf Amsterdam. We zien de MRA nu en in de verre toekomst als één samenhangend stedelijk en ruimtelijk systeem waarbinnen mensen wonen, werken en recreëren.

Om die gewenste toekomst te bereiken zijn op de korte termijn acties nodig. De MRA wil flexibeler en wendbaarder zijn om snel en daadkrachtig in te kunnen spelen op internationale veranderingen. We willen bestaande kwaliteiten beter benutten, we willen uitnodigen tot experiment en innovatie. De actieagenda van de MRA bevat tientallen acties op ruimtelijk en economisch gebied voor de komende vier jaar, met een doorkijk naar de komende tien jaar. Voor elke actie hebben zich gemeenten, provincies of organisaties aangemeld om hiermee aan de slag te gaan; deze rapporteren over de voortgang in één van de bestuurlijke platforms van de MRA. De acties zijn gerangschikt onder zeven ontwikkelrichtingen, waarvan de titels aangeven waar de komende jaren de belangrijkste inspanningen moeten worden geleverd.

Zeven ontwikkelrichtingen

1. Ruimte geven aan wonen en werken

Van 2016 tot 2040 worden er 250.000 woningen bijgebouwd in de MRA. Dat gebeurt vooral binnenstedelijk, door verdichting en door transformatie en herstructurering van overbodige kantoren, bedrijventerreinen en een glastuinbouwgebied. Woningbouw gebeurt vooral bij bestaande knooppunten van het openbaar vervoer, met name langs de lijnen voor hoogfrequent spoor. Er zijn drie uitleglocaties: bij Almere, bij Amsterdam (IJburg2) en in de Haarlemmermeer. De partners in de MRA stemmen hun woningbouwplannen op elkaar af, zodat ook in de toekomst alle benodigde woonmilieus in de regio beschikbaar zijn. In het Noordzeekanaalgebied wordt gewerkt aan een slimmere en duurzame zeehaven die inspeelt op mondiale veranderingen. Spreiding van toerisme wordt gestimuleerd waarbij toeristische trekpleisters als Amsterdam Beach, het Muiderslot en de

'De MRA wil flexibeler en wendbaarder zijn om snel en daadkrachtig in te kunnen spelen op internationale veranderingen'

Beemster verder worden ontwikkeld. Voor het huisvesten van toeristen komt er een regionale accommodatiestrategie. Speciale aandacht verdient de relatie tussen woningbouw en de luchthaven. De MRA doet samen met Schiphol een voorstel aan het Rijk om zowel het vliegen als de woningbouw meer ruimte te bieden.

2. Slimmer en innovatiever werken

De MRA wil startende ondernemers, kenniswerkers en studenten aantrekken door campusvorming, het bieden van geschikte huisvesting en door optimaal werkende internetknoten en datacenters. Daarnaast willen de overheden in de MRA de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt sterk verbeteren. Dit wil men doen door te investeren in primair en voortgezet onderwijs en afspraken te maken met het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen om het aantal werkplekken uit te breiden, bijvoorbeeld via het Techniekpact. Er komt ook een makelaar die verbindingen gaat leggen tussen kennisclusters en het bedrijfsleven.

3. De leefkwaliteit verbeteren

De belangrijkste reden dat mensen kiezen voor de MRA als plek om te wonen en te werken is dat het er prettig leven is. Dat moet ook in de

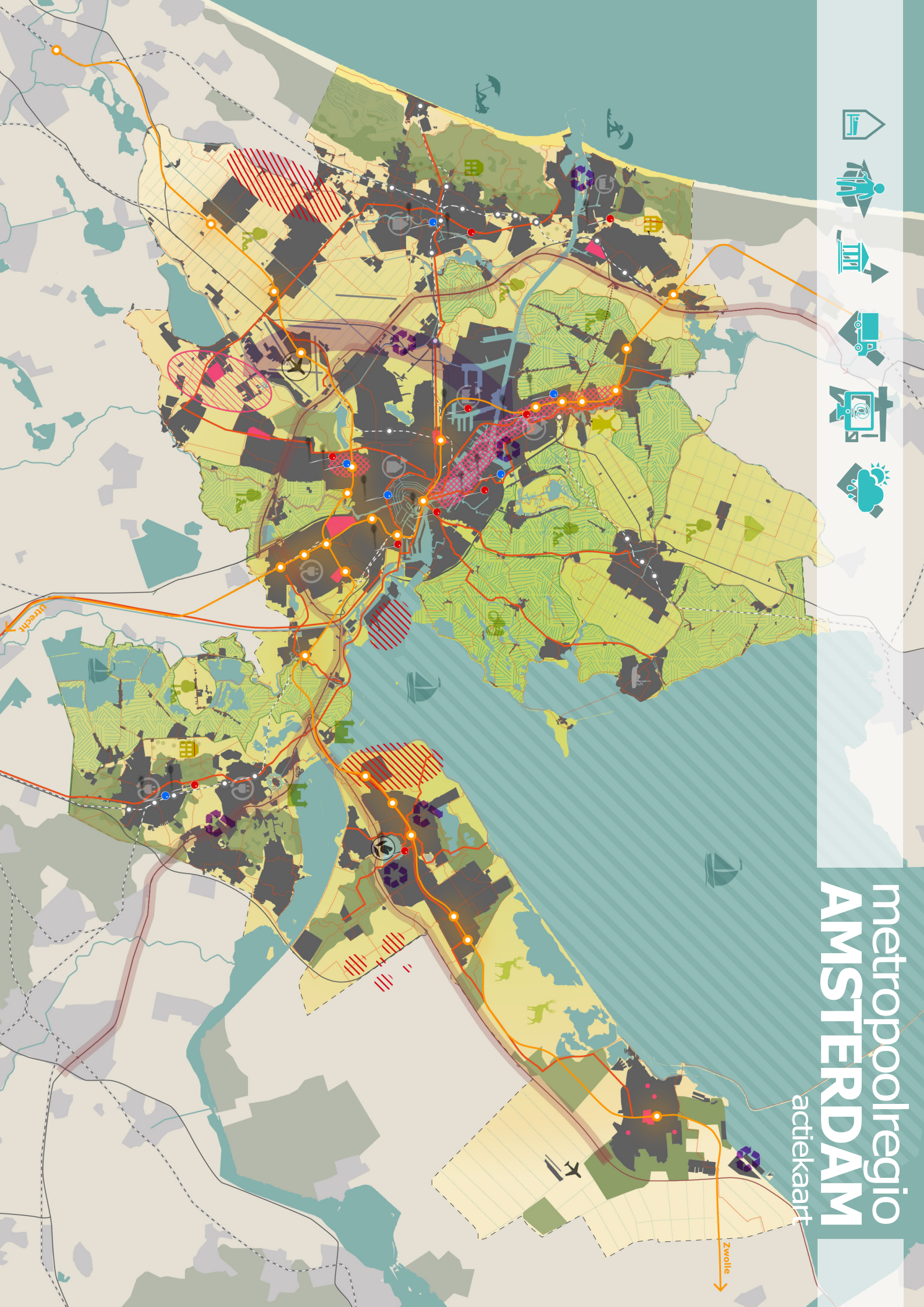
toekomst zo blijven. Een slimme en innovatieve metropool heeft een bruisend cultureel leven nodig en aantrekkelijke landschappen die een breed scala aan recreatiemogelijkheden en natuurbeleving bieden. Wat cultuur betreft richten we ons op afstemming en versterking van het cultuuraanbod, onder meer door nieuwe culturele functies voor leegstaande monumenten te vinden. Voor het landschap maken we een actieprogramma dat richting geeft aan recreatie, waterbeheer, voedsel- en energieproductie en biodiversiteit. Financiering van het beheer is een belangrijk aandachtspunt hierin. We ontwikkelen goede routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen die de steden met de buitengebieden verbinden. Door lokale en regionale fietsroutes te verknopen ontstaat één metropolitaan fietsnetwerk.

4. Transitie naar een schone economie

De MRA wil minder afhankelijk zijn van externe energiebronnen en wil zich ontwikkelen tot internationale grondstoffenhub. We hebben vier prioriteiten: circulaire en biobased economie, verduurzamen van de gebouwde omgeving, uitbreiden en verknopen van warmte- en koudnetten en verder ontwikkelen en opschalen van smart grids. Acties die daarbij horen zijn het opstellen van een grondstoffenatlas, het gebruik van braakliggende terreinen voor de verbouw van biobased gewassen of voor de tijdelijke opslag van sloopafval (dat elders hergebruikt kan worden) en het beschikbaar stellen van locaties voor wind- en zonne-energie.

5. Beter verbinden

De MRA wil de agglomeratievoordelen beter benutten, het gevoel van nabijheid tussen de verschillende woon-, werkkernen vergroten, het reizen binnen, van en naar de MRA vergemakkelijken en het landschap beter ontsluiten. Een verdere uitrol van het hoogwaardige ov-netwerk is hiervoor noodzakelijk. De MRA zet samen met het Rijk in op het verbeteren van de stedelijke bereikbaarheid, onder meer door onderzoek te doen naar een tweede ringweg om Amsterdam, onderzoek naar uitbreiding van het Amsterdamse metronet en de IJmeerverbinding tussen Amsterdam en Almere. We pakken knooppunt Schiphol Plaza aan, stellen een regioregisseur aan die afspraken maakt met wegbeheerders, vervoerders en organisatoren van evenementen en maken een Smart Mobility-agenda met aandacht voor open data, zelfrijdende voertuigen en elektrisch rijden.



metropoolregio AMSTERDAM

actiekaart

Zwolle

Utrecht

6. Klimaatbestendig maken

De MRA moet klimaatbestendig zijn om een aantrekkelijke en veilige plek te blijven voor bewoners en bedrijven. We willen een flexibel en betrouwbaar watersysteem. De MRA verbetert daarom de bescherming van vitale en kwetsbare infrastructuur tegen overstromingen en wateroverlast en verbetert de crisisbeheersing. We wijzen regionaal waterbergingslocaties aan. Groen speelt een belangrijke rol bij het lokaal

'Wereldwijde en regionale veranderingen vragen om actie'

opvangen van water. In steden is meer ruimte voor groen vooral op daken te vinden. De MRA benut manifestaties zoals de Floriade 2022 om innovaties voor waterbestendigheid te stimuleren en start-ups aan te trekken die hiermee bezig zijn.

7. De MRA wendbaarder maken

De wereld verandert steeds sneller, de MRA moet daarop inspelen. Dit vereist flexibiliteit bij de woningbouw en de aanpak van grote infrastructurele projecten. Flexibeler bestemmingsplannen zorgen ervoor dat bedrijventerreinen en kantoorpanden sneller kunnen worden getransformeerd. Diversificatie van de economie maakt de regio minder kwetsbaar. Nieuwe bedrijven hebben vaak een voorkeur voor andere locaties dan gevestigde ondernemingen. Ook die locaties moeten we aan kunnen bieden. De MRA wil ruimte bieden aan experimenteren, improviseren en innoveren en kijkt daarvoor ook kritisch naar de eigen organisatie: we organiseren de samenwerking binnen de MRA zo efficiënt mogelijk.

De MRA in 2020

De wereld is in 2020 niet meer dezelfde als nu. De wereldeconomie verandert steeds sneller en niet alle veranderingen zijn te voorspellen; sommige wel. Nu alle 35 overheden gezamenlijk hun schouders gaan zetten onder deze actieagenda, zal de metropoolregio in 2020 ruimtelijk verbeterd en economisch sterker zijn. Een te verwachten resultaat van de acties is dat de economische pijlers onder de MRA zijn verstevigd en meer toekomstbestendig zijn. Start-ups en (inter)nationale bedrijven hebben zich gevestigd in de metropoolregio, waarmee de werkgelegenheid sterk is toegenomen. Om de medewerkers voor deze nieuwe bedrijvigheid te huisvesten, is er een aanzienlijke hoeveelheid woningen en voorzieningen – scholen, detailhandel, wegen, groen – bijgekomen. Maar, ook bewoners van de MRA die een andere woning nodig hebben vanwege ziekte, ouderdom of gezinsuitbreiding hebben deze kunnen vinden. De kennis van medewerkers in de metropoolregio sluit aan op de vraag van bedrijven doordat hierin is geïnvesteerd via onder meer praktijkgericht technisch onderwijs. Niet alleen voor starters op de arbeidsmarkt, maar ook voor al werkende generaties. Het aantal nieuwe bewoners en kenniswerkers, maar ook het aantal bezoekers aan de MRA is flink toegenomen. Doordat hierop is geanticipeerd door beter ov, spreiding van evenementen, accommodaties en een verbeterde bereikbaarheid van het landschap, is er nog altijd een goede balans tussen wonen, werken en recreëren. De MRA is in 2020 een duurzamere metropool, waar de transitie naar een schone economie in volle gang is. Die transitie leidt tot innovaties en nieuwe bedrijvigheid. Bovendien is de MRA zeer goed bereikbaar en klimaatbestendig. Kortom, een zeer belangrijke regio voor Nederland; een internationaal concurrerende metropool.

Meer informatie is te vinden via: mraagenda.nl, mracongres.nl en metropoolregioamsterdam.nl

Uitgave van Metropoolregio Amsterdam, februari 2016

De metropoolregio Amsterdam

Metropoolregio Amsterdam (MRA) is een groot en heel gevarieerd gebied. Het omvat het Noordzeestrand en de duinen bij Zandvoort, Bloemendaal en IJmuiden, het polderlandschap van de Haarlemmermeer, de Zaanstreek, Waterland en de Flevopolders, het IJmeer, de Utrechtse Heuvelrug en tal van historische steden en groeikernen. De regio beschikt over twee luchthavens, een zeehaven, het financiële centrum van Nederland de Zuidas, de bloemenveiling van Aalsmeer, clusters van creatieve bedrijven en Media Valley in de Gooi- en Vechtstreek. Deze diversiteit is de kracht van het gebied. De MRA is de sterkste economische regio van Nederland en een sterke speler op het internationale vlak.

In de MRA werken 32 gemeenten, de provincies Noord-Holland en Flevoland en de stadsregio op vrijwillige basis samen, omdat ze zien dat ze een gemeenschappelijk belang hebben. Een sterke regio betekent welvaart en welzijn voor de bewoners, of ze nu in Amsterdam, Purmerend of Bussum wonen. Daarom werken de overheden in de MRA samen aan het verbeteren van de internationale concurrentiepositie.